

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
ce oie nu v jugo
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 E

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 st. op. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 20, večji op. asl
nad 40 mm v šine
po 3 in 4 Din, v
uredn. škem delu
vrstica po 10 Din
p. pr. večjem g.
naročniku popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
aneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nefunkcionirajo
pisma se ne sprejmejo, v uradni
telefon št. 2050, upravnishvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 v Ljubljani
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inštalacijo, sorajeto št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Sporazum z Bolgarsko

Na haški konferenci se je jasno pokazalo, da beseda o potrebi slovanske vzajemnosti le ne bi smela biti samo prazna pena. Po vsej pravici so tedaj vzbudile besede našega zunanjega ministra Marinkoviča največjo pozornost, ko je naglasil, kako se je delila pravica slovanskim in neslovanskim državam. Zlasti pa je resnico te ugotovitve spoznala Bolgarska. Avstrija, ki je povzročila svetovno vojno, je dosegla popoln uspeh in celo trdoglava Madjarska je našla v Haagu mile sodnike. Edino Bolgarska ni našla nikjer pravega razumevanja za svoj težki gospodarski položaj, temveč samo pritisk velesil, da odneha in sprejme vse pogoje.

Le jugoslovanska delegacija ni delala Bolgarski nobenih težav in pri njej so našli Bolgari resno oporo, pa čeprav bi jo baš tu morali najmanj pričakovati. Toda Jugoslavija je bila vedno dežela, v kateri ni bilo slovanstvo le prazna fraza in zato je naravno, da je Jugoslavija ostala slovanski ideji zvesta tudi v Haagu.

Baš vs'ed slovanske misli pa je vedno jugoslovansko prebivalstvo želelo sporazum z Bolgarsko. Jasno je, da krvavih vo'nih dogodkov ni mogoče pozabiti čez noč in nihče se ne bo čudil, če mučenikom iz krajev bolgarske okupacije ne prihajajo najprijaznejše misli, kadar se spomnijo na preživeto trpljenje. Ali ta od Ferdinanda povzročena zabloda ne sme biti večno vzrok nasprotja med Jugoslovani, ker imamo na vse zadnje le vsi en velik cilj, da priborimo Balkan balkanskim narodom in da ti ne bodo samo objekt politike velesil, temveč subjekt lastne balkanske politike.

Zato je jugoslovanska javnost vedno želela, da pride do zblizanja z Bolgarsko in zato je vse z radostjo v srcu pozdravljalo obnovitev sofijskih pogajanj. Leta 1922. so se že pričela slična pogajanja in se nato še obnovila, a šele letos je prišlo do pozitivnega zaključka pogajanj. Že v tem je jase dokaz o pomembnosti doseženega sporazuma.

Se bolj pa je viden pomen sporazuma, če upoštevamo vse težave, ki jih je bilo treba premagati, da je prišlo do uspešnega konca pogajanj. Na eni strani so teroristične organizacije makedonstvujuših neprestano vzbujale slabo kri in s atentati vedno znova prižigale staro nasprotje, na drugi strani pa so tudi razni zunanji vplivi skušali na vse načine preprečiti, da bi prišlo do sporazuma med Belgradom in Sofijo. Da je do sporazuma vseeno prišlo, je pač vesel znak, ki odkriva še nova upanja.

Pa tudi vsled vsebine sofijskega sporazuma smemo biti z doseženim rezultatom zadovoljni. Novi sporazum odpravlja vse mejne spore, ki so bili stalna nevarnost za zblizanje med obema slovanskima državama. Z določitvijo posebnih mejnih mešanih komisij pa je poskrbljeno, da bo vsak mejni konflikt takoj zatrt in s tem že v kali preprečeno, da bi mogel iz obmejnega incidenta nastati resen spor. Tako je ustvarjena trdna podlaga za dobre sosedne odnose med obema državama, iz katerih pa se more razviti tudi iskreno prijateljstvo. V ta razvoj bodočih odnosov pa se sme s pravico upati. Bolgarska vlada, ki je pokazala toliko dobre volje, da je kljub največjemu odporu makedonstvujuših sklenila sporazum, tej bolgarski vladi se sme zaupati.

Jasno je, da sofijski sporazum še ni popolnost in da se tudi njegovega pomena ne sme precenjevati. Sedani sporazum ni še popoln bolgarski-jugoslovanski sporazum, temveč le obmejna pogodba, ki bi morala v normalnih razmerah nastati že davno. Ali v tem je pomen, da je ta prva pogodba vendar enkrat sklenjena, da smo vendar enkrat prišli z mrtve točke in da se je vendarle pričelo zblizovanje z Bolgarsko. To pa je s sofijskim sporazumom na vsak način doseženo.

Sedaj pa je treba, da se stori tudi drugi korak in da se pride do zblizanja tudi na zunanje-političnem polju. Predvsem pa pri izvajanju dosledne in dobro premišljene balkanske politike. Čisto odveč je, da bi imele balkanske države še naprej svoje politične varuhe, ker je že čas, da vodijo svojo lastno politiko. Čas pa je tudi, da balkanske države že enkrat prevdarijo, kakšna sila bi bile, če bi bil v vseh zunanje-političnih vprašanjih Balkan enoten. Kar na mah bi bila ustvarjena nova velesila.

Danes pa živimo v času, ko na vseh poljih brez izjeme odločajo le velike skupine in veliki karteli. Ti ne zapovedujejo samo na po-

Vlada g. Chauteempsa padla

Herriotov blok in socialisti sklene o vlado podpirati

Pariz, 25. febr. AA. Ministrski svet je odobril sestavo francoskih delegacij za pomorsko razorožitveno konferenco v Londonu in za konferenco za carinsko premirje v Ženevi. Radikalno-socialistična grupa v zbornici je izvolila Herriota za predsednika in sklenila, da bo podpirala vlado. Parlamentarna skupina socialistične stranke bo istotako glasovala za vlado. V vladni izjavi naglašajo ministrstvo, da bo nadaljevalo v Londonu in v Ženevi politiko prejšnje vlade in da bo strogo varovalo ravnotežje državnega proračuna in zahtevalo njegovo odobritev pred 31. marcem. Kljub temu bo vlada skušala zadovoljiti nekatere upravičene zahteve bivših bojnikov in bo skušala uporabiti nekatere finančne vire v produktivne svrhe. Vlada bo nadalje gledala na to, da bo izdelala obširen program za povzdigo kolonij s pomočjo velikih posojil. Končno bo vlada zahtevala od zbornice, naj sprejme amnestijski zakon in ratificira haški dogovor in dogovor o splošni arbitraži.

Vladna izjava zaključuje, da bo Francija lojalno sodelovala pri organizaciji svetovnega miru.

Pariz, 25. febr. AA. Parlamentarna skupina radikalnih socialistov je izvolila za svojega predsednika Herriota. Ta skupina bo glasovala za vlado, čečim bodo levičarski radikali nastopili proti njej.

Tardieu na čelu sred in desnice proti vladi

Pariz, 25. febr. U. Tardieu sam je prevzel vodstvo opozicije proti Chauteempsu. Svoji skupini je izjavil v pismu, da kabinet s podporo socialistov nikdar ne more imeti zaupanja s stani mož reda. Včeraj zvečer je z nekaterimi svojimi prijatelji razpravljal o zadnjih pripravah za napad na Chauteempsa.

Vladna izjava

Pariz, 25. febr. U. Boj, ki ga mora Chauteempsov kabinet danes izbojevati za svojo eksistenco, je razpalil vihiro političnih strasti, kakršne že ni bilo v francoskem parlamentu od poletja 1926. Prejšnji teden premagana Tardieujeva večina je zbrala vse svoje rezerve, da vrže levo in Chauteempsov kabinet takoj ob njegovem rojstvu. V zbornici je bila že dopolne atmosfera, kakršna je običajna ob dneh

velikih političnih bojev. Po vseh hodnikih in predsobah je bilo živahno vrvenje. Šele nekoliko pred tretjo uro se je začela dvorana polniti. Kot prvi je vstopil v zbornico Briand in zavzel svoje mesto pri vladni klopi. Par minut nato je prišel in dvorano Chauteemps na čelu dolge vrste ministrov in državnih podtajnikov. Levica jih je demonstrativno pozdravljala, dočim je bila desnica najprej popolnoma tiha. Ko pa je vstopil novi voditelj desnice Tardieu, ga je desnica frenetično pozdravljala.

Chauteempsova vladna izjava ni prinesla nobenega presenečenja. Chauteemps je razvijal program, kakoršnega je bilo pričakovati od levičarskega kabineta. Kot eno izmed najnujnejših nalog smatra vlada nadaljevanje londonske konference, kjer bo sicer nadaljevala program svoje prednice, poskušala pa vse, da zagotovi uspeh pogajanj, ki naj tvorijo uvod za zmanjšanje oboroževanja, po katerem hrepenijo vsi narodi. Obenem bo zahtevala vlada od poslanske zbornice hitro rešitev proračuna, ki mora na vsak način biti pod streho do 31. marca.

Vladno izjavo so poslanci levice ponovno živahno odobrvali ter priredili Chauteempsu, ko je zapuščal govorniško tribuno, prav prisrčne ovacije. Desnica pa je ostala popolnoma mirna in se je videlo, da je bila pod vodstvom Tardieuja zelo disciplinirana. — Nato so nastopili interpellanti.

Vlada po 48 urah padla - Poraz lev čarskega bloka - Desnica se raduje - Manifestacije Tardieuju

Pariz, 25. febr. U. Chauteempsov kabinet je padel. Ni preživel prvega sestanka s parlamentom. Pri glasovanju o zaupnici, ki so jo predlagali radikalni socialisti kot zaključek interelacijske debate, je ostala vlada v manjšini. Proti njej je glasovalo 292 poslancev, za njo pa 277. Ostala je v manjšini s 15 glasovi, ker se je 21 poslanec odnehal glasovanju. Tardieu je ostal zmagovalec.

Levičarji pravijo, da je bila ta zmaga le Pirova zmaga, ker, če je današnje glasovanje pokazalo, da v zbornici ni levičarske večine, se je obenem tudi pokazalo, da tudi desnica ne razpolaga z večino. Desnica je namreč zmagala samo s pomočjo 10 komunistov, ki pa se pri prihodnjem glasovanju lahko obrnejo proti njej. Posledice nove krize, ki je že itak zelo napeto notranje-politično situacijo v Franciji izredno poostila, se za sedaj ne mo-

G. Tardieu

rejo pregledati, ker bo po današnjem manevriranju tudi desnici težko sestaviti kabinet, ki bi bil zmoežen življenja.

Desnica in center se pa seveda svoje zmage zelo radujeta. Izid glasovanja so desničarji in centurmasi pozdravili z ogromnim navdušenjem.

Pariz, 25. febr. U. Padec Chauteempsovega kabineta je povzročil slične ulične demonstracije, kakor l. 1926 padec Herriotovega ministrstva. Zveza patriotske mladine, katero je poslanec Taitinger mobiliziral že za sedmo uro zvečer, ki pa radi močne policijske pripravljenosti ni mogla manifestirati, je ob 10 zvečer, po številu več kot tisoč mož, prišla pred poslansko zbornico, kjer sedaj hrupno demonstrira proti Chauteempsu kabinetu. Policija in četa republikanske garde, ki je bila skrita v poslanski zbornici, sta bili preslabi ter se je zahtevala pomoč pri predsedniku policije, kateri je odposlal pomožne policijske čete.

Ko se je prikazal na portalu parlamenta Tardieu, ga je množica burno pozdravljala.

Pariz, 25. febr. U. Takoj, ko je postal znan rezultat glasovanja, so ministri zapustili sejno dvorano ter je bila seja takoj zaključena. Ze pol ure pozneje je Chauteemps s svojimi ministri prišel k predsedniku republike in mu podal svojo demisijo, komaj 48 ur potem, ko se mu je z novim kabinetom predstavil.

Podpis ital.-romunske trgovske pogodbe

Rim, 25. febr. U. Danes opoldne sta v palači Venezia podpisala Mussolini in Madgearu italijansko-romunsko trgovsko pogodbo.

Rim, 25. febr. AA. Predsednik vlade Mussolini je sprejel v posebni audijenci romunskega finančnega ministra Madgeara. Madgearu je ostal eno uro v razgovoru s predsednikom italijanske vlade. Danes se bo v palači Venezia podpisal italijansko-romunski trgovski dogovor.

Rim, 25. febr. AA. Italijanski minister finance Mosconi je snoči priredil banket na čast romunskega ministra finance Madgeara.

Rim, 25. febr. U. Po podpisu pogodbe je romunski trgovinski minister Madgearu sprejel zastopnike inozemskega tiska, katerim je podal kratka pojasnila o vsebini pogodbe. Za petrolej ni dogovorjenega nič posebnega, pač pa je Romunija dosegla, da se je italijanska

Albanija želi boljših trgovskih odnosov z Jugoslavijo

Belgrad, 25. febr. AA. V zadnjem času se je pojavilo na tržiščih v Albaniji veliko zanimanje za proizvode naše države. Zato so naše gospodarske organizacije stavile predlog za vzpostavitev živahnih in čvrstih trgovinskih stikov z Albanijo. To bo moči doseči z uvedbo direktnih prometnih zvez med našo

carina na žito znižala od 4 zlatih na 325 lire, seveda pa ne na vsa žita, temveč samo na v glavnem na koruzo in zgodnjo rž. Dalje je Madgearu govoril o splošnih problemih in navajal, da bi morala Evropa propasti, če bi posamezne države vztrajale pri politiki, da naj vsaka država zadostuje sama sebi.

Rim, 25. febr. a. Agencija Stefani objavlja izjavo predsednika romunske vlade Maniuja, ki jo je dal njenemu zastopniku v Bukarešti. V tej izjavi naglašajo Maniu potrebo ekonomske zveze med Italijo in Rumunijo, na drugi strani pa podčrtava romunsko-italijansko prijateljstvo, ki je vkoreninjeno v latinski krvi in v skupnem jeziku.

Rim, 25. febr. AA. Romunski minister finance Madgearu odpotuje iz Rima v Ženevo 28. t. m.

državo in Albanijo. Predlog konkretizira svoje zahteve v tem, da se naj otvori neposreden trgovsko-pomorski promet med našimi obalami in albanskimi pristanišči.

Belgrad, 25. febr. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja industrije, ki žele stopiti v stike z gospodarskimi krogi v

litičnem polju, temveč tudi na gospodarskem. In vsled teh sil mora kmet v vseh balkanskih državah ceno prodajati svoje pridelke in drago kupovati tuje izdelke, da je v vseh državah Balkana standard prebivalstva znatno nižji kot drugod. Je to visok cilj, ki je vreden največjega dela in najbolj težkega truda in ki ga morejo balkanski narodi tudi doseči, če hočejo, da bo imela njih po tolikih bojih priborjena nacionalna svoboda tudi pravi smisel.

Danes seveda nismo še tako daleč in danes je podobno vse to opozarjanje na sicer jasne nujnosti sanjam, toda v tej smeri mora iti prizadevanje, ali pa ne bo pravega napredka. S sofijskim sporazumom so obrnjeni odnosi obeh slovanskih balkanskih držav v to smer in za začetek je to dovolj. Iz tega vzroka pa tudi predvsem pozdravljamo sofijski sporazum in pračakujemo drugi in še važnejši sporazum med Jugoslavijo in Bolgarsko.

Korči, da se naj v to svrhu obrnejo na zavod, ki razpolaga s spiskom albanskih uvoznikov v Korči. Albanski uvozniki se zanimajo zlasti za tele predmete: za žitarice, sadje, svince, baker, cement, sladkor, cimet, steklo, vrvarske proizvode, klobuke, soljene ribe, sardelice, železo, jeklo in njegove izdelke, posodo, aluminij, kožo itd.

Svečana soareja pri g. predsedniku vlade

Belgrad, 25. febr. AA. Nocoj ob 20.15 je predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve general Pera Živković priredil v Gardijskem domu na Topčideru svečano večerjo s soarejo. Večerje in sledeče soareje so se udeležili predstavniki tujih držav v Belgradu s svojimi soprogami, vsi aktivni ministri s soprogami, vsi bani s svojimi soprogami in ožji sotrudniki g. predsednika ministrskega sveta, — vsega skupaj kakih 100 oseb.

Po večerji je bila svečana soareja za gori navedene osebnosti, ki ji je prisostvovalo tudi veliko število mlajšega sveta. Med večerjo sta sedeli poleg g. predsednika ministrskega sveta in domačina generala Petra Živkovića soprogi belgijskega poslanika Delcoigna in bolgarskega poslanika Vakarelskega. Nato so sledili zastopniki tujih držav na našem dvoru s svojimi soprogami na zunanji strani, dočim so mesta na notranji strani zavzeli aktivni ministri s svojimi soprogami. Sledili so bani s svojimi soprogami in ožji sotrudniki predsednika ministrskega sveta.

Glasbeni program za časa večerje je bil zelo izbran.

Po večerji je bil koncert, ki so ga izvajali prvaki opere, drame in baleta v Belgradu in Zagrebu: Senasi, gospa Vilfan-Kunčeva, Wittling, Dragotinovič, gospa Dugalič in drugi.

Dar Hrvatov sv. Očetu

Rim, 25. febr. a. Društvo za pomoč siromašnim cerkvam v Zagrebu je odposlalo v Rim posebno deputacijo z darom sv. očetu papežu Piju XI. Dar sestoji iz velikega števila duhovniških oblek v vseh barvah in za vsa opravila. Reprezentanti tega društva so iz raznih krajev in jih vodi msgr. Matija Seigerschmid in gospa predsednica grofica Eltz. V deputaciji so še gospe: Halper Sigetska, Springensfeld, Laksa-Jamnicki in častna sestra Rafaela dr. Grašovec. Darovi so bili razstavljeni v dvorani za kanonizacijo in so zavzeli zelo odlično mesto. Deputacija je bila sprejeta v avdienco pri sv. očetu 22. februarja t. l.

Stanje dr. M. Laginje smrtnonevarno

Zagreb, 25. febr. a. Bivši ban dr. Matko Laginja se bori s smrtjo. Nj. Vel. kralj se je preko generala armijskega komandanta Matića interesiral za njegovo zdravje. Bolnik se je zahvalil in prosil kralja Aleksandra, da pokloni svoje prijateljstvo njegovim naslednikom. Na njegovem stanovanju so se danes ves dan zbirali njegovi prijatelji. Tako so se oglasili dr. Trumbić, Ivan Peršić in Cezar Akačić in mnogi drugi. Pri njem je bil tudi kastavski župan Cucanik, ki mu je izročil poročila vse Istre.

Vsi bivši poslanci Radičeve stranke se poklonijo kralju

Belgrad, 25. febr. e. Poročajo iz Zagreba, da so vse priprave za poklonitveno deputacijo pri Nj. Vel. kralju vseh bivših poslancev in članov vodstva Hrvatske seljačke stranke v polnem teku. Deputacija pride v Belgrad koncem prihodnjega meseca.

Konferenca delodajalskih zbornic v Ljubljani

Belgrad, 25. febr. AA. Na povabilo ljubljanske zbornice za TOI bo začetkom meseca marca t. l. v Ljubljani skupna konferenca zastopnikov delodajalskih zbornic vse države. Na tej konferenci bo šlo za vprašanje uvedbe poslovnih dajatev. Ker se v ministristvu za poljedelstvo na podlagi zakona o pospeševanju poljedelstva, ki predvideva posebne poslovne dajatve, že sestavljajo zadevni pravilniki v pobiranju teh dajatev, bodo zbornice na tej konferenci sestavile spomenico o dokončnem stališču delodajalskih zbornic napram temu vprašanju.

Pred prihodom Alberta Thomasa v Belgrad

Belgrad, 25. februarja. e. Za sprejem glavnega tajnika mednarodnega urada dela Alberta Thomasa, ki pride 28. t. m. v Belgrad, se vršijo velike priprave. Pri tej priliki so pozvani v Belgrad zastopniki vseh delavskih zbornic iz države, ki se bodo z Albertom Thomasom razgovarjali o važnih delavskih vprašanjih.

Z g. Albertom Thomasom pride v Belgrad tudi njegova soproga, da obišče svojo hčerko, ki je v Belgradu poročena z diplomatskim uradnikom Draškovićem. Dalje pride z njim tudi šef njegovega urada g. Wippel, in vodja diplomatske sekcije mednarodnega urada dela Seillon. Vsi potujejo najprej v Bukarešto, nato v Sofijo, odtam pa v Belgrad, kjer ostanejo tri dni. Iz Belgrada odidejo v Atene. G. Albert Thomas se še enkrat sam vrne nato v našo državo in bo obiskal Kragujevac.

Zakon o lekarnah v VZS

Belgrad, 25. febr. e. 27. t. m. začne zasedati vrhovni zakonodajni svet ter bo razpravljal o zakonu o lekarnah in lekarnarjih. Pri tej priliki se je tukaj razvila živahna debata med onimi, ki zastopajo stališče, da naj se obdrži sistem svobodnega odpiranja lekarn, kakor je bilo doslej v Srbiji, in med onimi, ki zahtevajo da naj se za vso državo sprejme sistem, kakor je v Sloveniji v veljavi. V zakonskem načrtu je to poslednje stališče sprejeto in bo tudi gotovo obveljalo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 25. febr. e. Ze svrččasno smo poročali o procesu proti Milanu Stojanoviću, bivšemu vodji šefa računov v trgovinskem ministristvu. Obtožen je bil, da je napisal rešenje, s katerim se njegovi ženi Milici odobri podpora 500.000 Din iz premoženja trgovinskega ministristva. Rešenje je med drugimi akti predložil takratnemu ministru Velizarju Jankoviću, ki je to podpisal, nevede, da gre za tako veliko podporo. Pozneje je minister Janković izjavil, da mu je bilo to rešenje predloženo na nebranjiv način, radi česar je prišel Stojanović pred sodišče. Sodišče ga je takrat obsodilo na 4 leta ječe. Sedaj je pa kasnejsko sodišče ta sklep razveljavilo in Stojanoviča oprostilo.

Belgrad, 25. febr. AA. Danes je bila od 10. do 13. seja upravnega odbora Narodne banke. Predsedoval ji je guverner Narodne banke Ignat Bailoni. Na seji so bili razpravljani le tekoči posli.

Belgrad, 25. febr. AA. Včeraj dopoldne je nastal na Čukarici v Karagorgjevi ulici št. 1 velik požar na strehi. Ognjegasci so takoj prispeli na lice mesta in preprečili, da bi se požar razširil na sosednje hiše. Škode je 90.000 Din. Zgorela je samo streha.

Narodni svet odobril haaške dogovore in pogodbo z Italijo

Revizija socialne zakonodaje v Avstriji

Dunaj, 25. febr. U. Zvezni kancler dr. Schober se je danes dopoldne vrnil iz Berlina. Na kolodvoru ga je pozdravila velika množica ljudstva. Zvezni kancler je zelo zadovoljen z uspehi svojega potovanja in posebno upa, da bodo trgovinska pogajanja, ki se zopet začno meseca marca, kmalu končana.

Dunaj, 25. febr. U. Narodni svet je danes brez opozicije odobril haaške dogovore ter prijateljsko in razsodiščno pogodbo z Italijo. Krščansko-socialni poročevalec Kunschak in velenemški poslanec dr. Wotawa sta slavila osebne zasluge dr. Schobra za uspehe v Haagu in Rimu ter je dr. Wotawa označil koncesije, ki jih je dosegla Avstrija na drugi haaški konferenci, kot prvi del revizije saintgermainse pogodbe, kot izraz zmage gospodarske pameti nad vojno in povojno psihozo. Za socialne demokrate je naglašal dr. Ellenbogen, da se smatra avstrijski proletarijat za zvezanega tudi z italijanskim proletarijatom proti fašizmu in da

ne bo nehal pozivljati vest vsega sveta proti raznarodovanju Nemcev na južnem Tirolskem, da pa bo glasoval za vsako rasodiščno odločitev v vseh mednarodnih sporih.

Dunaj, 25. febr. U. Dr. Schober bo prihodnje dni v zveznem svetu predlagal zakon v varstvo dela in svobodo zavarovanja, kakor to zahtevajo Heimwehrovci s svojim predlaganim protiterorskim zakonskim načrtom. S tem zakonom bodo postali nični kolektivni dogovori med delodajalci in delojemalci, s katerim se gotovim organizacijam zagotavlja monopol in se drugomisleči delavci izključujejo od dela. Prepovedano bo odlegovanje prispevkov za strokovne organizacije po delodajalcih, kar bo veljalo za vse privatne, pa tudi državne obrate. Zakon pod kaznijo prepoveduje tako zvane »zaprtne delavnice«, to je delavnice, ki so za gotove skupine delavcev nepristopne radi strahovanja ali sile. Ravno tako predvideva novi zakonski načrt kaznovanje preprečevanja ali razbijanja dovoljenih shodov in sprevedov.

Verska debata v poljskem parlamentu

Radi protiverskih tendenc prosvetnega ministra grozi vladna kriza

Varšava, 25. febr. a. Glavni problem Pilsudskijeve diktature obstoja v njegovih odnosih napram katoliški cerkvi. Do majskega prevrata so se interesi katoličanov na Poljskem istovetili z interesi parlamentarne desnice. Tudi na levi in med širokimi socialističnimi masami je bil in je še danes katolicizem zelo jak. Pilsudski, ki je celo svoje življenje prebil med revolucionarnimi marksisti, je bil vedno nasproten katoliški cerkvi. To se posebno vidi v obnašanju njegovega ožjega kroga pristašev, to je takozvane častniške grupe. Ko je prišel Pilsudski do oblasti, je svoje ravnanje napram katoliški cerkvi spremenil, in je hotel na vsak način pridobiti na svojo stran katoliške elemente. Rezultat tega njegovega prizadevanja je bil tudi v resnici, da je dobil na svojo stran velik del poljske aristokracije in veleposestnikov.

Kljub temu je pa vendar ostal nasprotnik vere in cerkve. V novem Bartelovem kabinetu, ki je sicer zelo umeren, je prosvetni minister oseba, ki je odpadla od katoliške cerkve. Ta okolnost je vznemirila katoliško javnost na Poljskem, ker je prosvetni minister začel tudi uveljaviti svoja načela. Tako je v šolah favoriziral socialistično učiteljsko združenje in je odredil sodelovanje šole pri proslavi Pilsudskejevega prijatelja pisatelja Kaden Bandrowskega. To dejstvo je vznemirilo tudi vladne konservativne kroge. Pri razpravi o prosvetni politiki sedanje vlade je vodja konservativnega dela vladnega tabora znani knez Jan Radzivil dal obsirno izjavo, v kateri ostro nastopa proti prosvetnemu ministru. Pravi, da imajo katoliški roditelji pravico, da se njihovi otroci vzgajajo v verskem duhu.

Zelo ostro je napadel osebo ministra tudi knez Čartorijski, ki je postavil vprašanje, kako se more na Poljskem snoloh dovoliti, da bi bil prosvetni minister človek, ki je odrgel katoliško vero. Razprava o veri v sejmju je vzbudila v vsej poljski javnosti velikansko zanimanje. To vprašanje bi končno lahko izzvalo tudi krizo vlade, ker je konservativni del vlade odločno za to, da obračuna s protiverskimi tendencami vladnih krogov.

Ogromen požar v Kavali

Zgorelo 250.000 kg tobaka

Atene, 25. febr. AA. Davi je izbruhnil silen požar v Kavali, ki je središče tobačne proizvodnje v Grčiji. Požar je objel predvsem tri velika skladišča trgovske trdnice Kujundzogli, kjer je bilo vskladiščenih 250.000 ok tobaka. Za enkrat

je ugotovljeno, da je škode 25 milijonov drahem. Ni še znano ali je požar zahteval tudi človeške žrtve, ker požara še vedno niso mogli pogasiti. Ker veje močan veter, se boje, da bi mogli plameni objeti tudi druge zgradbe.

Angleži proti verskemu preganjanu v Rusiji

London, 25. febr. a. V spodnji zbornici je bilo vloženi mnogo vprašanj o položaju v Rusiji posebno o verskem preganjanju. Zunanji minister Henderson je izjavil, da je dobil britanski poslanik v Moskvi nalog, da naj pošlje pregled o tem vprašanju na osebnih informacijah pri Sovjetski vladi. Odgovor še ni prišel.

London, 25. febr. a. Odgovarjajoč na anonimne članke je Macdonald izjavil, da je zgodovina Rusije polna verskih preganjanj. Vse prizadevanje zunanjega sveta more iti za tem, da se preganjanje kristjanov v Rusiji zopet ne začne.

Komunistično gibanje

Atene, 25. febr. U. Včeraj zvečer je skupaj 300 komunistov, med njimi tudi več žensk, napasti ječo, da bi rešili iz nje 20 komunistov, katere je vlada hotela radi varnosti prepeljati na otok Kreto. Množica je hotela stražo razorožiti in neka komunistka je divje tepla in grizla orčnike, ki so vodili njenega zaročnika iz zaporov. Šele, ko je prišla pomoč, se je posrečilo pregnati demonstrante. Več komunistov je bilo zato aretiranih. Oni komunisti pa, ki so bili določeni na otok Kreto, so začeli stavko za gladujanjem.

Atene, 25. febr. U. Danes so stavkajoči delavci v mestu Ajassos na otoku Mitilene s silo zasedli mestno hišo, kjer so odstavili oblasti in izpustili iz ječ zaprte komuniste. Vlada je morala poslati čete, da vzpostavijo mir. V glavnem mestu Orcka pa se enak poskus komunistov ni posrečil.

Bukarešta, 25. febr. AA. Tekom pogreba dveh delavcev, ki sta bila ubita za časa zadnje stavke, so skušali komunisti prirediti demonstracije. Policija je prišla 13 izgrednikov.

Bombay, 25. febr. AA. Atentatorja indijskega porekla, ki sta bila obtožena bombnega atentata, je bila prisojena 9 in 15-letna robija.

Komunistična zarota v Indokini

Pariz, 25. febr. AA. Javljajo iz Hanoija, da so francoska oblastva odkrila skladišča orožja. Na nekem mestu so našli 325 bomb, skritih v cementu. Vgarniziji je zaprtih 24 vojakov-domaćinov, med njimi dva stražmojštra, radi pobune. Na domače prebivalstvo je napravilo hitro vodstvo preiskave dober vtis.

Nov proces pred izrednim sodiščem v Rimu

Rim, 25. febr. Pred izrednim sodiščem (Tribunale speciale) se je začel proces proti več Slovincem, ki jih eni označujejo kot »orjunašce«, drugi kot komuniste. Obtoženi so, da so v Marezigah in okolici v Istri uganjali terorizem nad italijanskim prebivalstvom, kakor pravi obtožnica, da so imeli orožje in se skrivali po gozdovih, da so peli bujskajoče pesmi in razširjali revolucionarne letake. Osumljeni so tudi, da so ubili fašista Cavalicha. Po izpovedbah priče je govoril državni pravdnik, ki je predlagal, da se Rudolf Marsić in Ivan Dobričnja kaznujeta s 30 leti ječe, Anton Kodarin s 17 leti in pol ječe, Ivan Kodarin s 15 leti ječe, Ivan Marsić z 10 leti ječe, Miroslav Marsić s 3 leti ječe, Franc Ferlane in Marij Busanič s 4 leti, Ernest Vatovac, Ernest Kocjančič, Albert Černovac, Josip Lovresič in Jožef Vergan vsak s 4 leti ječe.

Zagreb - središče civilne aviacije

Zagreb, 25. febr. a. V zadnjem času se je razvoj civilne aviacije posebno opazil v Zagrebu. Društvo za zračni promet je posvetilo Zagrebu veliko važnost, ker je to važno središče mednarodnega zračnega prometa. V najkrajšem času bo v Boromgaju dokončan novi aerodrom, na katerem bo društvo za zračni promet postavilo poseben paviljon za potniške avijone. V tem hangarju bo vse potrebno kakor restavracija, prodajalna časopisov itd. Zračni promet se odvarja letos 17. marca in bo vzpostavljen promet med Skopljem, Belgradom in Zagrebom. Potniški avijoni ne bodo letali samo do Dunaja, temveč tudi na Češko-slovaško. Tako bo imela Češko-slovaška najhitrejšo in najkrajšo zračno zvezo z Jadranskim morjem. Naš najboljši pilot Strizevski si je ogledal na Sušaku tamošnji pomorski aerodrom, ki je v zelo dobrem stanju. Uredil se bo tudi hidroavionski promet med Sušakom in Dubrovnikom. Vozni red še ni določen.

G. Tartarescu v Belgradu

Belgrad, 25. febr. e. V Belgrad je prispel državni podtajnik romunskega in tranjega ministristva g. Tartarescu, ki je obenem ravnatelj velike romunske časnikarske agencije, Danubijan pres. G. Tartarescu je prišel v našo državo predvsem zato, da prouči naše najnovejšie administrativne reforme in njihov vpliv. Dal je časnikarjem izjavo, v kateri med drugim pravi:

Mi se še dovolj ne poznamo. Da bi se naše zveze in prijateljstvo bolj poglobilo, moramo delati za tem, da se čimbolj med seboj spoznamo. To spoznavanje naj bi ne bilo samo v političnem, temveč tudi v kulturnem in književnem oziru. Naša zveza mora biti živa in mora biti vsajena v duši naroda, da bi bili močni in krepki.

G. Tartarescu ostane dalje časa v Belgradu, nakar odpotuje v Zagreb in Dalmacijo, in morda tudi v Ljubljano.

Deputacija vpokojencev

Belgrad, 25. febr. e. V Belgradu se nahaja deputacija vpokojencev iz Slovenije na čelu s svojim predsednikom Lilekom. Deputacija je povodom vesti o urejevanju pokojninskega vprašanja potom novega uradniškega zakona obiskala merodajne činitelje ter jim predložila svoje želje. Kakor smo informirani grede slovenski vpokojenci za tem, da se njihovo vprašanje uredi s specijelnim zakonom, ne pa s splošnim uradničkim.

Lyons' i velese'em

Belgrad, 25. febr. AA. Naša pooblašćena agencija v Lyonu poroča, da bo tudi letošnji sejem tako zanimiv, kakor so bili dosedanj. Na to opozarja gospodarske kroge ter bi bilo dobro ako odpošljejo skupino svojih zastopnikov na ta sejem in ako se ti odposlanci priključijo zagrebski skupini, ki je že napovedala svoj prihod v Lyon.

3. večer mednarodnih rokoborb

Včeraj zvečer so se borbe ob polni unionski dvorani nadaljevale. Zanimanje za te mednarodne rokoborbe je od dneva do dneva večje.

Snoci so nastopili štirje pari. Kot prvi par sta nastopila Bachtratty (Avstrija) in Weh.am (Nemčija). Bachtratty je bil veliko preokoren, da bi se zamožl uspešno ubraniti silnega Wehrama. Zato je bil Wehrman tudi v veliki premoči in je zmagal v 7. minuti z bočnim metom.

Kot drugi par sta nastopila Pröller (Dunaj) in Doberl (Celje). Borba tega para se je docela izenčila. Radi manjše postave je bil Doberl na slabšem. Fizično sta si bila nasprotnika docela enaka. Zmagal je Pröller le s svojo težo v 21. minuti. Dvignil je Doberla v mlin z nizkim prijemom.

Nato sta nastopila Equatore (Italija) in Johnson (Afrika). Tudi tu se je ponovila ista slika, kakor pri prejšnjem paru. Veliki Italijan je imel za nasprotnika precej manjšega zamočca. Vendar ima Johnson tako silno fizično moč, da se je boj docela izenčil. Borba je bila izredno zanimiva in napeta. Oba sta imela priliko, zlasti pa še zamo-rec, pokazati vso svojo sposobnost. Borba se je končala po 25. minutah neodločeno.

Nato sta k odločilni borbi nastopila naš šampijon Pero Kop in Budrus (Mazurec). Ta bo ba se je vršila zelo ogorteno. Po telesni teži sta si oba nasprotnika prilično enaka, fizično je pa Kop nadkriljeval nasprotnika. Oba sta se poln evla raznih tehničnih trikov. V par situacijah je bil Kop skoro premagan, rešil se je pa iz opasnih situacij z izredno tehniko. Tako ga je tudi dvignil Budrus v pogubonsen mlin, katerega je pa Kop spretno izkoristil in položil Budrusa s podpriemom na hrbet. Ta zmaga je bila tako nenadejana, da je Budrus ni hotel priznati.

Nova smer madarske politike?

Pariz, 25. febr. a. Predsednik francoske republike Doumerque je sprejel včeraj popoldne ob 5 madžarskega premiera Bethlena, ter se z njim zadržal v razgovoru nad eno uro. V madžarskih političnih krogih prevladuje mišljenje, da se je grof Bethlen preorientiral na franco-ko stran in da je bila njegova konferenca z Doumerque-jem prvi korak za to.

Velikanska neurja v Italiji

Rim, 25. febr. AA. Po uradnih vesteh je po neurjih, ki so divjala nad Bolognolo, bilo najdenih 19 mrtvih in veliko število ranjenih. Vojaštvo in milica skrbijo za rodbine, ki so ostale brez strehe. Snežni meteži trajajo še nadalje. V Kalabriji je prekinjena železniška zveza Palmi—Bagnara.

Ponesrečeni ital. letalci

Turin, 25. febr. AA. Med izvajanjem nad letališčem »Italia« se je znani italijanski pilot Giovanbattista Bottalla ponesrečil s svojim aparatom. Bottalla je padel iz precejšnje višine in bil na mestu mrtve.

Pri otvoritvi letališča 12 mrtvih

Newyork, 25. febr. AA. O priliki otvoritve letališča Machado na Kubi sta se zgodili dve nesreči, ki sta zahtevali 12 mrtvih. Deset potnikov nekega avtobusa je bilo ubitih pri trčenju z električno železnico, dva pilota kubanske vojne aviacije pa sta se ponesrečila tekom izvajanja nad letališčem.

Panika na čišaški borzi

Chicago, 25. febr. AA. Na včerajšnji borzi je žito ponovno padlo za 23 centov. Nastala je strahovita panika. Farmarji so izgubili 4 milijone funtov šterlingov, dočim znaša izguba špekulantov okrog 20 milijonov funtov šterlingov.

Odmevi plesinskih nemirov

Jeruzalem, 25. febr. AA. Sodišče bo sodilo 16 Arabcev, ki so obtoženi, da so se udeležili meseca avgusta nemirov. Sodna razprava bo tudi proti nekemu Židu, ki je obtožen, da je oskrnil neko mošejo.

Dunajska vremenska napoved. Še nobene bistvene spremembe dosedanjega vremena ne bo. Osvežujoči vetrovi od jugovzhoda.